

Dohoní Evropa Ameriku?

Může, ale ne setrvačností: při dnešním tempu se rozdíl zvětšuje. Draghiho plán říká, co dělat – po roce se ho podařilo naplnit z desetiny.

Tohle je stránka o scénářích: co by muselo platit, aby se odpověď změnila na „ano“, a podle čeho poznáte, kterým směrem se jde.

Výchozí stav

Americká ekonomika je zhruba o 30 procent větší a náskok od roku 2002 vyrostl ze 17 procent. Hlavní motor rozdílu – technologie – právě teď přidává: umělá inteligence koncentruje kapitál v Americe rychleji, než cokoli předtím. Kdo čeká, že se mezera zavře sama, čeká na jev, který se za posledních dvacet let nestal ani jednou.

Co by muselo platit

Draghiho zpráva to vyčíslila bez obalu: investice navíc kolem 800 miliard eur ročně, zhruba 5 % HDP – v poměru k ekonomice víc než dvojnásobek Marshallova plánu. A vedle peněz reformy, které nestojí nic a přinášejí nejvíc: jeden kapitálový trh místo sedmadvaceti, jeden trh služeb, jednodušší pravidla. Peníze v Evropě jsou; leží v úsporách domácností. Chybí trh, který by je dopravil k firmám.

Jak to zatím jde

Pomalu, ale ne nijak. Rok po zprávě bylo naplněno asi 11 procent doporučení. Jádru unie úspor a investic leží na stole od prosince 2025 a šest velkých států slíbilo v lednu 2026 kapitálovou unii dotáhnout. Nečekaný akcelerator přišel odjinud – zbrojení: závazek 3,5 % HDP na obranu vytváří poprvé od studené války souvislou evropskou průmyslovou poptávku. Radar, GPS i internet kdysi vyrostly z vojenského výzkumu; Evropa má šanci si tenhle efekt zopakovat, pokud bude nakupovat společně a evropsky.

Dva scénáře

Prokličkování. Každý stát si chrání své šampiony, kapitálová unie uvázne na národních zájmech, AI investice dál tečou za oceán. Mezera roste, evropský sociální model se financuje čím dál hůř. Tohle je scénář „nic nedělat“ – a je to dnešní výchozí trajektorie.

Skok v měřítku. Evropa dotáhne jednotný trh kapitálu a služeb, spojí obrannou a technologickou poptávku a začne jednat jako celek tam, kde na velikosti záleží. V tomhle scénáři má proti Americe i reálné výhody: víc inženýrů, špičkovou vědu, právní stát a 450 milionů bohatých zákazníků, kteří zatím nakupují po kouskách.

Který scénář nastane, nerozhodne Washington ani trh. Rozhodne se to v evropských hlavních městech – a je to táž volba, která se vine celým tímhle webem: hrát dál na 27 hřištích, nebo postavit jedno velké.

Všechny otázky →

ČASTÉ OTÁZKY

Za jak dlouho by Evropa mohla USA dohnat?

Při plném Draghiho tempu (investice ~5 % HDP ročně navíc) by se mezera znatelně zavírala během deseti až patnácti let. Při dnešním tempu se nezavírá – roste.

Co je Draghiho zpráva?

Analýza konkurenceschopnosti EU z roku 2024 od bývalého šéfa ECB Maria Draghiho. Diagnóza: technologická mezera; recept: ~800 miliard eur investic ročně a dokončení jednotného trhu.

Nestačí si žít po evropsku a nehonit se?

Lákavé, ale neudržitelné: stárnoucí Evropa financuje důchody, zdravotnictví i obranu z růstu. Bez něj se „evropský způsob života“ stane vzpomínkou – to je hlavní Draghiho varování.

Pomůže evropské zbrojení i ekonomice?

Může. Výdaje míří k 3,5 % HDP a obranný průmysl táhne inovace (radar, GPS i internet vznikly z vojenského výzkumu). Podmínka: nakupovat evropsky a společně, ne po sedmadvaceti kusech.

Co může udělat Česko?

Tlačit na dokončení jednotného trhu a kapitálové unie – malá otevřená ekonomika z nich získá nejvíc. A hrát o to, aby evropské investice do čipů, AI a obrany měly stopu i tady.

ZDROJE

- Draghi report (2024) + stav implementace ~11 % (9/2025)
- Evropská komise: unie úspor a investic (12/2025), Competitiveness Compass
- NATO/Haag 2025: obranné výdaje 3,5 % + 1,5 % HDP do 2035
- ITIF/OECD: vývoj mezery HDP a produktivity USA-EU
- Stanford HAI 2026: investice do AI jako nová dělicí čára